

IS-BWYLLGOR TRAFNIDIAETH STRATEGOL 13 Gorffennaf, 2026

TEITL: Trefniadau Gwneud Penderfyniadau ar gyfer Rheoli'r Gronfa Drafnidiaeth
Ranbarthol yn ystod y Flwyddyn

AWDUR: Adam Graham, Uwch Swyddog Trafnidiaeth

1. PWRPAS YR ADRODDIAD

1.1 Pwrpas yr adroddiad hwn yw:

- hysbysu'r Is-bwyllgor am y disgwyliad a roddir ar y Cyd-bwyllgor ynghylch rheoli rhaglen o brosiectau'r Gronfa Drafnidiaeth Ranbarthol ledled Gogledd Cymru yn ystod y flwyddyn, ac
- argymhell i'r Cyd-bwyllgor gadarnhau awdurdod dirprwyedig ar gyfer penderfyniadau ynghylch newidiadau i'r rhaglen yn ystod y flwyddyn

2. Y PENDERFYNIAD A GEISIR

2.1 Gofynnir i'r Is-bwyllgor Trafnidiaeth Strategol argymhell i'r Cyd-bwyllgor Corfforedig y dylid dirprwyo awdurdod i'r Prif Weithredwr, mewn ymgynghoriad â Chadeirydd yr Is-bwyllgor Trafnidiaeth Strategol, y Swyddog Monitro, y Prif Swyddog Cyllid ac arweinwyr trafndiaeth awdurdodau lleol perthnasol, i gymeradwyo a chyflwyno ceisiadau am newid rhanbarthol i Lywodraeth Cymru mewn perthynas â rheolaeth y Gronfa Drafnidiaeth Ranbarthol yn ystod y flwyddyn.

2.2 Dylai'r Is-bwyllgor nodi mai Llywodraeth Cymru fydd yn parhau i wneud penderfyniadau grant terfynol y Gronfa Drafnidiaeth Ranbarthol.

3. RHESWM AM Y PENDERFYNIAD

3.1 Bydd y penderfyniad hwn yn ein galluogi i wneud penderfyniadau mwy effeithlon ac amserol ynghylch newidiadau i'r gyllideb yn ystod y flwyddyn ac yn gwneud y mwyaf o fanteision cyllid y Gronfa Drafnidiaeth Ranbarthol i Ogledd Cymru.

4. CEFNDIR

- 4.1 Mae'r Cynllun Trafnidiaeth Rhanbarthol (RTP) yn nodi'r polisïau sy'n siapia buddsoddiad mewn trafndiaeth yng Ngogledd Cymru. Fe'i cymeradwywyd gan y Cyd-bwyllgor ym mis Gorffennaf 2025 a daeth yn bolisi ar ôl cael ei gymeradwyo gan Lywodraeth Cymru ym mis Hydref 2025.
- 4.2 Roedd y polisïau'r RTP yn dylanwadu ar y cynlluniau a gynhwyswyd yn y Cynllun Cyflawni Trafnidiaeth Rhanbarthol (RTDP) a gymeradwywyd/mabwysiadwyd law yn llaw â'r RTP. Mae llawer o'r cyllid sydd ei angen i gyflawni cynlluniau RTDP yn debygol o ddod o Gronfa Drafndiaeth Rhanbarthol (RTF) Llywodraeth Cymru.
- 4.3 Yn unol ag amserlenni Llywodraeth Cymru, cyflwynwyd rhaglen o gynlluniau ar gyfer cyllid RTF yn 2026/27 i Lywodraeth Cymru ym mis Ionawr 2026 ar ôl iddi gael ei chymeradwyo gan yr Is-bwyllgor Trafnidiaeth Strategol ac yna'r Cyd-bwyllgor.
- 4.4 Ym mis Mawrth 2026, cymeradwyodd Llywodraeth Cymru y rhaglen o gynlluniau a chyflwyno llythyr o gynnig ar gyfer pob cynllun i'r awdurdod lleol perthnasol. Gellir dechrau cyflwyno'r cynlluniau hynny o fis Ebrill 2026. Ar gyfer y flwyddyn ariannol gyfredol, mae'r cyllid yn mynd yn uniongyrchol i awdurdodau lleol.

5. CANLLAWIAU GWEITHREDU LLYWODRAETH CYMRU

- 5.1 Mae Llywodraeth Cymru wedi cyhoeddi ei Chanllawiau Gweithredu RTF 2026/27 i'r Cyd-bwyllgor ar 18 Mai 2026. Mae hyn yn nodi'r disgwyliadau ar gyfer awdurdodau lleol a'r Cyd-bwyllgor wrth reoli Rhaglen y Gronfa Drafndiaeth Rhanbarthol yn y flwyddyn ariannol gyfredol.
- 5.2 Mae hyn yn cynnwys y broses ar gyfer gwneud unrhyw newidiadau i'r rhaglen, e.e. mewn achos o danwariant neu orwariant. Mae'r canllawiau yn nodi:

"Er y dylai Awdurdodau Lleol unigol adrodd am danwariant a gorwariant bob chwarter, ni fydd unrhyw newidiadau i ddyraniadau cynlluniau yn cael eu hystyried gan Lywodraeth Cymru oni bai bod ceisiadau am newid yn cael eu cytuno a'u cyflwyno ar y cyd gan Awdurdodau fel rhanbarth drwy'r Cyd-bwyllgor. Gellir cyflwyno ceisiadau am newid ar unrhyw adeg drwy'r flwyddyn.

Byddem yn disgwyl i unrhyw geisiadau newid a gyflwynir, fod wedi cael eu cytuno ar y cyd fel rhanbarth drwy'r Cyd-bwyllgor cyn cael eu cyflwyno i Lywodraeth Cymru i'w hystyried."

- 5.3 Felly, os oes angen newid gwariant cynllun, rhaid i'r rhanbarth wneud argymhelliad i Lywodraeth Cymru bod newid yn cael ei wneud. Yna bydd trafodaeth rhwng swyddogion yr awdurdod lleol, swyddogion Uchelgais Gogledd Cymru, a gweision sifil cyn i unrhyw benderfyniad cymeradwyo gael ei wneud gan Lywodraeth Cymru.
- 5.4 Os cymeradwyir y newid, bydd Llywodraeth Cymru yn cyhoeddi llythyrau cynnig diwygiedig i'r awdurdodau lleol a bydd Uchelgais Gogledd Cymru yn cyflwyno ffurflenni diwygiedig i Lywodraeth Cymru.
- 5.5 Mae'r broses hon yn golygu ei bod yn hanfodol gwneud penderfyniadau rhanbarthol sy'n effeithlon ac yn gallu ymateb i unrhyw bryderon sy'n dod i'r amlwg.

6. ROLAU'R CYD-BWYLLGOR A'R IS-BWYLLGOR TRAFNIDIAETH STRATEGOL

- 6.1 Mae adran 5.8 Cyfansoddiad y Cyd-bwyllgor yn nodi'r hyn a ganlyn o ran yr Is-bwyllgor Trafnidiaeth Strategol

"Bydd y Cyd-bwyllgor yn penodi Is-bwyllgor a elwir yn Is-bwyllgor Trafnidiaeth Strategol - ("Swyddogaeth Trafnidiaeth Strategol") i wireddu'r swyddogaeth i baratoi a monitro polisiâu trafndiaeth dan adrannau 108(1)(a) a (2A)(a) Rhan 2 Deddf Trafnidiaeth 2000 neu unrhyw swyddogaethau'r Cyd-bwyllgor sy'n ategol neu'n gysylltiedig â'r swyddogaethau hynny.

- 6.2 Felly, mae'r Cyd-bwyllgor wedi gwneud trefniadau i'r is-bwyllgor gyflawni swyddogaethau trafndiaeth strategol penodol. Mae'r is-bwyllgor yn cydlynu'r broses o raglennu rheoli a chyflawni'r RTDP o fewn y gyllideb, ynghyd â'i fonitro a'i adolygu.
- 6.3 Caiff yr is-bwyllgor drefnu i unrhyw un o'r swyddogaethau hynny gael eu harfer gan aelod o staff (oni bai bod y Cyd-bwyllgor wedi cyfarwyddo fel arall).

7. AMSERLEN YR IS-BWYLLGOR TRAFNIDIAETH STRATEGOL

- 7.1 Mae'r Is-bwyllgor wedi trefnu dyddiadau cyfarfodydd ym mis Gorffennaf, Tachwedd a Chwefror. Mae gan bob un o'r cyfarfodydd hynny amser arweiniol ar gyfer paratoi adroddiadau. Er bod hyn yn llywodraethu effeithiol, nid yw'n darparu'r hyblygrwydd a allai fod ei angen i reoli newidiadau i'r rhaglen yn ystod y flwyddyn, yn enwedig tua diwedd y flwyddyn ariannol.

8. AWDURDOD DIRPRWYEDIG

- 8.1 Bydd y ddirprwyaeth y gofynnir amdani wedi'i chyfyngu i newidiadau sy'n gyson â'r Cynllun Trafnidiaeth Rhanbarthol cymeradwy, y Cynllun Cyflawni Trafnidiaeth Rhanbarthol cymeradwy, canllawiau RTF Llywodraeth Cymru a'r telerau ac amodau cyllido grant perthnasol, gan gynnwys ailddyrranu cyllid rhwng cynlluniau cymeradwy, amnewid o restr wrth gefn gymeradwy pan fo risgiau cyflawni'n codi, ac addasiadau sydd eu hangen i wneud y mwyaf i gyflawni o fewn amserlenni cyllid.
- 8.2 Er mwyn osgoi amheuaeth, ni chaiff y ddirprwyaeth awdurdodi cymeradwyo neu adolygu polisi trafndiaeth, unrhyw wyriad perthnasol o'r RTP/RTDP cymeradwy, cyflwyno cynllun newydd y tu allan i'r rhaglen gymeradwy neu wrth gefn lle byddai hyn yn codi materion polisi, nac unrhyw ddiwygiad i raglen gyfalaf y Cyd-bwyllgor ei hun sydd angen cymeradwyaeth y Cyd-bwyllgor o dan y Rheolau Gweithdrefn Ariannol.
- 8.3 Bydd pob penderfyniad a wneir o dan y ddirprwyaeth hon yn cael ei gofnodi'n ysgrifenedig, gyda rhesymau, ac yn cael ei adrodd i'r cyfarfod nesaf o'r Is-bwyllgor Trafnidiaeth Strategol ac, lle bo hynny'n briodol, i'r Cyd-bwyllgor Corfforedig.

9. GOBLYGIADAU ARIANNOL

- 9.1. Nid oes unrhyw oblygiadau ariannol uniongyrchol i gyllidebau'r Cyd-bwyllgor sy'n deillio o'r adroddiad hwn.

10. GOBLYGIADAU CYFREITHIOL

- 10.1 Ymgynghorwyd â'r Swyddog Monitro wrth ysgrifennu'r adroddiad ac mae wedi cyngori ar agweddau cyfansoddiadol a natur y ddirprwyaeth.

ATODIADAU:

Amh.

YMATEB Y SWYDDOGION STATUDOL:

i. Swyddog Monitro:

“Mae'r argymhelliad yn gyfreithiol ac yn gyfansoddiadol gefnogadwy, ar yr amod ei fod yn cael ei gymeradwyo gan y Cyd-bwyllgor Corfforedig ac yn cael ei weithredu o fewn y terfynau a nodir yn yr adroddiad.

Dylid trin y ddirprwyaeth fel mecanwaith rheoli rhaglenni gweithredol ar gyfer cyflwyno ceisiadau rhanbarthol am newid i Lywodraeth Cymru. Nid yw'n awdurdodi newidiadau i bolisi trafndiaeth, gwiriadau sylweddol o'r RTP/RTDP cymeradwy, ac ati.

Dylid cofnodi penderfyniadau a wneir o dan y ddirprwyaeth yn ysgrifenedig, ynghyd â'r rhesymau drostynt, yn dilyn yr ymgynghoriad gofynnol, a'u hadrodd i'r cyfarfod nesaf o'r Is-bwyllgor ac, lle bo hynny'n briodol, i'r CBC. Yn amodol ar y mesurau diogelu hynny, nid oes unrhyw faterion cyfreithiol pellach yn codi.”

ii. Swyddog Cyllid Statudol:

“Rwy'n fodlon nad oes unrhyw oblygiadau ariannol uniongyrchol i'r penderfyniad a geisir. Bydd yr Is-bwyllgor Trafndiaeth Strategol yn dymuno ystyried i ba raddau y mae'r ddirprwyaeth arfaethedig yn cynnig cydbwysedd priodol rhwng atebolrwydd a'r angen i gael prosesau gwneud penderfyniadau ystwyth a wedi'i liflinio.”

